

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Освітня програма	35637 Дошкільна освіта
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Спеціальність	012 Дошкільна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35637
Назва ОП	Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Максимова Олена Олександрівна, Горковенко Тетяна Назарівна, Мордоус Ірина Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	16.03.2021 р. – 18.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://cutt.ly/CxktoIZ>

Програма візиту експертної групи <https://fdo.udpu.edu.ua/012-doshkilna-osvita/>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти знаходиться у полі перспективного розвитку Уманського державного педагогічного університету імені П.Тичини. Сама поява ОП обумовлена місцевою та галузевою потребою та усвідомленням об'єктивної необхідності підготовки кваліфікованих фахівців відповідно 5-го рівня НРК в рамках спеціальності 012 «Дошкільна освіта» («вчитель з дошкільного виховання»). Вивчення звіту про самооцінювання ОП, результати роботи експертної групи дозволили дійти висновку, що, враховуючи автономію та активний розвиток ЗВО, контекст первинної акредитації, затребуваність в окреслених фахівцях на ринку праці, потенційні можливості підвищення якості професійної підготовки фахівців даної галузі на наступних рівнях вищої освіти, відносний вплив виявлених недоліків, може бути встановлена оцінка «В» за всіма критеріями за умови швидкого усунення недоліків та врахування запропонованих рекомендацій. Найбільш проблемним для оцінювання, на думку членів експертної групи, було оцінювання критерію 2. За відсутності розробленого Стандарту для початкового рівня вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» в ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти відмічається сфокусоване тяжіння її змістового наповнення до СВО першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що вносить певні протиріччя у реалізацію підпорядкованих функціональних компонентів. Удосконалення ОП експертна група вбачає в приведенні у відповідність до початкового рівня вищої освіти мети, основного фокуса, ЗК, СК, ПРН, щоб вони не дублювали перший (бакалаврський) рівень, а були його фундаментом, щоб не порушувати принцип послідовності і наступності в здобутті різних рівнів вищої освіти студентами. ЗВО свідомий виявлених недоліків та необхідності удосконалення освітнього процесу, і має всі можливості для запобігання ліквідації існуючих недоречностей: діючий механізм прогресу освітніх програм, інституційне середовище, активну академічну спільноту та стейкхолдерів тощо.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Започаткована ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти дозволяє задовольнити реальну потребу у фахівцях даного рівня в регіоні. Механізм її удосконалення в ЗВО відпрацьований, прозорий, активний; в ньому беруть участь стейкхолдери, здобувачі та академічна спільнота, в тому числі ззовні. Механізм побудови індивідуальної освітньої траєкторії діючий і прозорий, у здобувачів є можливість здійснювати вільний вибір ОК не лише в межах спеціальності, а й з інших ОП. Усі учасники освітнього процесу інформуються про його цілі, зміст, організаційні особливості, форми роботи, систему контролю, критерії оцінювання через сайт університету, платформу Moodle, роз'яснювальну роботу гаранта, кураторів та НПП. В період дистанційного навчання надання освітніх послуг здійснюється в асинхронному режимі за допомогою Moodle та в синхронному режимі через платформи Google Meet, Zoom. Позитивною практикою вважаємо наявність обов'язкової складової в усіх ОК: індивідуальне науково-дослідне завдання, що дозволяє започатковувати основи наукового студентського пошуку на початковому рівні вищої освіти. На ОП реалізується право здобувачів на вибір форми, методів навчання, теми курсової роботи, вибіркової частини навчального плану, а також право впливу на зміст ОП та його організацію через процедуру анкетування та через роботу органів студентського самоврядування. Питання дотримання академічної доброчесності, врегулювання конфліктних ситуацій унормовані відповідними положеннями університету. Спостерігається висока увага університету до моніторингу думки здобувачів з різних питань. Викладачі та здобувачі мають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів, які необхідні для навчання та викладацької діяльності в межах освітньої програми. Відмічається високий рівень науково-професійної активності викладачів, які забезпечують освітній процес за ОП. Підвищення кваліфікації систематичне, різноманітне за географією. Простежується позитивна практика міжнародного стажування. Процедура конкурсного відбору працівників є прозорою та відкритою. До освітнього процесу залучаються роботодавці та вихователі ЗДО. Університет здійснює моніторинг рівня професіоналізму викладачів, складає їх рейтинг, застосовує методи морального та матеріального заохочення. Матеріально-технічне забезпечення освітнього середовища знаходиться на високому рівні.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Зміст ОП підготовки фахівців за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені П.Тичини в частині мети, фокусу, компетентностей та, частково, ПРН майже тотожний змісту СВО наступного (бакалаврського) рівня вищої освіти. В тому числі і зміст практичної підготовки здобувачів. Такий підхід, безперечно, свідчить про перспективне бачення результатів навчання і прагнення до глибокої професійної підготовки, проте не відповідає відповідному її рівню і вимагає узгодження, в тому числі в світлі реалізації наступності між ОР вищої освіти. Навіть зважаючи на той факт, що акредитація даної ОП є первинною, зміни, внесені протягом її дії є мінімальними і такими, що не свідчать про активну оптимізуючу позицію розробників. Спостерігається певна формалізація у змісті документів на ОП: у визначенні предметної області ОП; перенесенні ЗК, ФК, ПРН з ОП в робочі програми ОК (не завжди обґрунтованому); дублюванні завдань практичної підготовки з наступного рівня вищої освіти, що не можуть бути притаманні фахівцям 5-го рівня НРК; дотримання структурно-логічної схеми реалізації підготовки без огляду на математичні показники розподілу кредитного обсягу тощо. Така ситуація потребує технічного доопрацювання та актуалізації змісту навчальних планів та робочих програм відповідно чинних вимог документообігу університету. Спостерігається висока академічна мобільність НПП, проте здобувачі ОП не свідомі своїх можливостей в даному контексті. Не дивлячись на внормованість та документальне оформлення процесу забезпечення академічної доброчесності, прослідковується недостатня її популяризація серед студентів, що потребує вдосконалення. Спостерігається невисокий рівень залученості студентської громади до основних процесів в університеті і, відповідно, потребує інтенсифікації механізм взаємодії студентської ради та ЗВО і посилення її різноаспектного

впливу. Задля підвищення ефективності здійснення моніторингу якості професійної підготовки ЕГ рекомендувала б ввести в зміст атестаційного екзамену практичну складову, що дозволить перевірити рівень сформованості інтегральної компетентності.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» повною мірою корелюються із «Стратегією розвитку Уманського державного педагогічного університету імені П. Тичини на 2021-2025 рр.». Сама поява ОП є віддзеркаленням пріоритету розвитку в освітній діяльності Уманського державного педагогічного університету імені П. Тичини (далі – УДПУ), який вбачає однією із своїх цілей «запровадження нових освітніх програм». Розробка даної ОП підтверджує реалізацію університетом одного із завдань стратегії розвитку «аудит пропонованих університетом освітніх програм на предмет відповідності тенденціям розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту» та обумовлена локальною потребою у фахівцях «вчителів з дошкільного виховання». Крім того, дана ОП дозволяє реалізувати основну мету діяльності університету: «підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для освітніх...установ», оскільки через якісну професійну підготовку майбутніх фахівців спеціальності 012 «Дошкільна освіта» на початковому рівні вона дозволить посилити подальшу підготовку на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Дана ОП (від 31.08.19р.), її оновлена версія (від 20.01.21р.) та проєкт знаходяться у відкритому доступі з можливістю внесення пропозиції через Google-форму. Рецензенти-стейкхолдери: директорка початкової школи №1 м. Умані В.М.Кривда; завідувачка ДНЗ №25 м. Умані Л.О.Дідура; завідувачка ДНЗ №5 м. Умані Г.В.Крочак. Всі рецензенти схвалили змістове наповнення ОП. На сайті кафедри додатково викладено відгуки-рецензії представників зовнішньої академічної спільноти: д.п.н., доцента Л.П.Загородньої (Глухівський НПУ імені О. Довженка); к.п.н. С.М.Кондратюк (ННІ педагогіки і психології Сумського ДПУ імені А. Макаренка); к.п.н, доцента О.В.Норкіної (КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обл. ради»); головного спеціаліста відділу освіти Уманської міської ради М.І.Салій. Всі вони носять схвальний характер, зауважень та пропозицій немає. Про проведену роботу зі стейкхолдерами в контексті з'ясування пропозицій щодо удосконалення ОП свідчать викладені скріни веб-сторінок із зустрічей гаранта ОП І.Ю.Підлипняк із здобувачами даної ОП (<https://fdo.udpu.edu.ua/zustrich-garanta-zi-studentamy/>) та з роботодавцями (<https://fdo.udpu.edu.ua/zustrich-zi-stejkholderamy/>), які зазначають, що є необхідність у підготовці фахівців на початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти. Також прослідковується участь в обговоренні пропозицій щодо удосконалення ОП студентів: зокрема, у протоколі №2 засідання студентської ради факультету дошкільної та спеціальної освіти (від 23.10.19р.) зафіксовано пропозицію здобувача Ю.Федчик «щодо поєднання вивчення теоретичного матеріалу з практичною демонстрацією різних форм роботи в закладах дошкільної освіти». Крім того, із представленого витягу з протоколу №11 засідання кафедри психології та педагогіки розвитку дитини ми бачимо пропозицію завідувачки ДНЗ №5 Г.В.Крочак щодо введення дисципліни «Соціально-педагогічний супровід сім'ї» до переліку дисциплін вільного вибору, що, в свою чергу, було підтверджено під час інтерв'ювання роботодавців. Витяг з протоколу №11 засідання кафедри дошкільної освіти дозволяє дійти висновку про участь в обговоренні і завідувачки ДНЗ №25 Л.О.Дідури, яка запропонувала уточнити назву дисципліни «Вступ до спеціальності «Дошкільна освіта». Навчальні плани 2019 та 2020 року підтверджують внесення зазначених змін. Проте, викликає протиріччя факт, що у формулюваннях підписаних витягів з протоколів обох кафедр (датованих 27.06.19р.) сформульовано пункт порядку денного як «Про внесення змін до діючої освітньо-професійної програми Дошкільна освіта початкового рівня...» при тому, що ОП затверджено 29.08.19 р. і почала вона діяти з 2019/20 н.р. Порівняльний аналіз ОП 2019, 2020 року та проєкту 2021 року дозволяє дійти висновку, що у змістове наповнення ОП були внесені наступні зміни: уточнено зміст в частині «Викладання та навчання» і «Кадрове забезпечення»; в ОК 02 додано ЗК-6, а в ОК 17 і ОК 20 – ЗК-8.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілепокладання ОП знаходиться в контексті тенденцій розвитку спеціальності 012 «Дошкільна освіта» загалом і в зоні галузевого розвитку в регіоні: про затребуваність фахівців, які готуються за даною ОП, свідчать слова роботодавців (зокрема, директорка початкової школи №1 В.М.Кривда відзначила потребу у розмові). У звіті про самооцінювання зазначено, що під час розробки ОП було враховано аналогічний досвід професійної підготовки в стінах Ізмаїльського державного гуманітарного університету, Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Б. Грінченка і КВНЗ «Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Т. Шевченка». Аналіз структурно-логічних схем подібних ОП «дав змогу оптимізувати проектування освітньо-професійної програми», проте порівняльний аналіз діючої ОП та проекту дозволяє не погодитися, оскільки зміни незначні і не носять оптимізуючого характеру. Обговорення на етапі оновлення ОП підтвердила к.п.н., голова циклової комісії з педагогіки, психології та фахових методик дошкільної освіти КВНЗ «Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Т. Шевченка» І.І.Любченко. Серед іноземних ЗВО було враховано лише досвід Білоруського ДПУ.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти відсутній. У Звіті про самооцінювання зазначається, що «під час проектування зазначеної ОПП враховано та адаптовано зміст ОПП згідно з вимогами СВО України першого (бакалаврського) рівня», зокрема, під час формування інтегральної компетентності. Проте, варто відзначити, що адаптація змістового наповнення Стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня в даній ОП до дискрипторів НРК відбулася в частині інтегральної компетентності та ПРН, а мета ОП і більшість загальних і фахових компетентностей повністю ідентичні. В ОП компетентності відрізняються від зазначених в СВО для першого рівня вищої освіти наступні: ФК 1, ФК 16 і ФК 17, при формуванні яких, згідно звіту про самооцінювання, «вимоги НРК конкретизовано». Але, варто відзначити, що ФК 1 в ОП тотожна за змістом до відповідної компетентності у СВО для першого (бакалаврського) рівня – КС-1; ФК 16 в ОП повторює ЗК 4 (ОП) і виключає зі змісту «Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу» (відповідно СВО для першого (бакалаврського) рівня) – КС-16; а ФК 17 «Здатність до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти» (ОП) не може бути адаптаційною заміною «Здатності нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці» (СВО для першого рівня), оскільки відповідно до змісту НРК саме остання є актуальною. Крім того, фокус ОП визначений суб'єктивно, адже підготовка в межах короткого циклу не повною мірою дозволить «Оволодіти поглибленими теоретичними та практичними знаннями, гнучкими вміннями і сталими професійними навичками зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта»», що зазначено в Основному фокусі освітньої програми, тому що «поглиблений» рівень сформованості умінь/навичок передбачений на 6 рівні НРК, а дана ОП відноситься до 5-го рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Започаткування ОП початкового рівня за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» обумовлена об'єктивною потребою у фахівцях початкового рівня (відповідного 5-ому рівню НРК) і дозволить посилити підготовку фахівців на першому рівні вищої освіти; Роботодавці беруть активну участь в процесі обговорення та удосконалення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Внесені в ОП зміни за час її дії є мінімальними і такими, що не свідчать про якісні зрушення та перспективно вдосконалюючий погляд на ОП; Зміст ОП підготовки фахівців за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти в частині мети, компетентностей та ПРН майже тотожний змісту СВО наступного рівня вищої освіти – бакалаврського, у зв'язку з чим виникає необхідність уточнити мету, фокус, предметну область, компетентності та ПРН в ОП відповідно до НРК відповідного для початкового рівня вищої освіти рівня.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП знаходиться в загальному контексті розвитку університету, а також в активному процесі розвитку; відповідає на локальний запит ринку праці: потребу у фахівцях відповідного рівня НРК «вчителів з дошкільного виховання». Проте, на фоні бажання максимальної відповідності результатів навчання більш високому рівню вищої освіти (бакалаврському) у змісті ОП спостерігається велике співпадіння зі змістом СВО для ОР «бакалавр» (адаптація змісту наявна здебільшого в частині ПРН), що об'єктивно не може бути реалізовано на початковому рівні короткого циклу. Таким чином, наповнення ОП потребує уточнення цілепокладання та, частково, змістового наповнення прицільно до відповідного рівня НРК, що за наявності очевидного прагнення, висококваліфікованої проектною групи та групи забезпечення ОП, активних стейкхолдерів може бути реалізовано в досить короткий термін.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Тривалість навчання за даною ОП становить 1 рік 10 місяців. Обсяг ОП становить 120 кредитів ЄКТС, з яких 77 кредитів віддано на вивчення обов'язкових дисциплін в полі формування загальних та професійних компетентностей (64%), 12 кредитів відведено на практичну підготовку, а дисципліни вільного вибору складають 25% від загальної кількості кредитів ОП. За відсутності Стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти ми можемо констатувати лише той факт, що всі вищенаведені цифри відповідають нормам СВО підготовки на наступному рівні вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

В ОП наявна структурно-логічна схема, що відображає системну послідовність вивчення освітніх компонентів. У професійну підготовку здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти включені ОК, що контекстно забезпечують базове розуміння фахових обов'язків за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта». Такий системний підхід до реалізації наступності між ОК дозволить досягти поставлених результатів навчання. Проте, варто відзначити, що наявна певна невідповідність посеместрового кредитного навантаження: відступ від норми 30 кредитів ЄКТС на семестр (навантаження I-III семестрів варіюється в межах 27-29 кредитів, а в останньому семестрі становить 36 кредитів ЄКТС). Відповідно, загальний час навчання на I році становить 57 кредитів, а на II – 63. Крім того, звертають на себе увагу розбіжності у розподілі компетентностей і ПРН відповідно ОК. Наприклад, в ОК ППП2.2.02, ППП2.2.06 та інших різняться зазначені компетентності і ПРН в ОП та робочих програмах дисциплін; наявні ОК, які за своїм змістом повноцінно можуть сформувати більшу кількість компетентностей і ПРН, ніж зазначено в ОП (наприклад, ППП 2.1.06); в робочій програмі ОК ППП 2.2.03 компетентності та ПРН, відсутні в ОП; є ОК, аналіз робочих програм яких дозволяє дійти висновку, що компетентності та ПРН, зазначені в них, не можуть бути реалізовані через зміст окреслених тем (ППП2.2.01); є ОК, що не можуть сформувати визначені в ОП компетентності та ПРН (наприклад, ППП 2.1.01: зміст робочої програми присвячений проблемам організації інклюзивної освіти на рівні шкіл). Варто зазначити, також, той факт, що є ПРН, які реалізуються лише через 1 ОК (наприклад, ПРН-8 формуються лише в ході опрацювання ОК ППП 2.2.05, ПРН-10 і ПРН-15 – через ППП 2.0.01, ПРН-16 і ПРН-17 формуються лише в процесі ОК ППП 2.2.11 – написання курсової роботи з основ дошкільної педагогіки, дитячої психології). Також, є ОК, що не знаходять свого відображення в компетентностях та ПРН, а також мають сумнівне право знаходитися у переліку обов'язкових ОК (ППП2.2.10): навчання дітей іноземної мови знаходиться у варіативній площині Державного стандарту дошкільної освіти.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Перелік компонентів ОП повною мірою відповідає спеціальності 012 «Дошкільна освіта» загалом. Відповідність наповнення ОК предметній області, визначеній в ОП, унеможливорюється в силу того, що ця частина ОП відображає структуру навчального плану підготовки фахівців початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти. Крім того, на думку ЕГ, фокус ОП визначений суб'єктивно, адже підготовка в межах короткого циклу не повною мірою дозволить «Оволодіти поглибленими теоретичними та практичними знаннями, гнучкими вміннями і сталими професійними навичками зі спеціальності 012 Дошкільна освіта», що зазначено в Основному фокусі освітньої програми. Це підтверджується позиціонуванням рівня сформованості умінь/навичок в НРК: поглиблений рівень передбачений на 6 рівні.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процедура обрання здобувачами освітніх компонентів вільного вибору регламентується «Положенням про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти», в якому прописаний механізм здійснення вибору. Відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів, частина вибіркового ОК на даній ОП складає 30 кредитів (25%). Дисципліни вільного вибору зафіксовані у навчальному плані, при чому в ньому відведено місце для вибору ОК з інших ОП. Про таку можливість здобувачі освічені, проте не мали бажання нею скористатися, оскільки зацікавлені у вивченні спеціальних дисциплін, відповідних майбутніх професій. Згідно звіту про самооцінювання цей механізм передбачає декілька етапів, про дію яких було отримано підтвердження від здобувачів ОП під час інтерв'ювання. Здобувачі засвідчили, що процедура є зрозумілою і що вони обирали, спираючись на викладені на сайті університету презентації до кожної дисципліни, робочі програми і орієнтуючись на особистість викладача. На сайті УДПУ представлено збірну інформацію щодо переліку можливих для вибору навчальних дисциплін на 2020-2021 н.р. (<https://fdo.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Perelik-dystsyplinivlnogo-vybohu-012-DO-denna-na-2020-2021-n.r.pdf>). Проте, варто відзначити, що сам перелік ОК для вільного вибору пропонується викладачами і здобувачі не мають можливості впливу на його склад. Звертає на себе увагу той факт, що в навчальному плані спостерігається необґрунтований підхід до розподілу кредитів: зокрема, на профільні ОК виділяється о 3 кредити при тому, що на ОК вільного вибору по 4-5 кредитів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Процес здійснення практичної підготовки в УДПУ відбувається згідно «Положення про організацію практик». На ОП передбачено 1 навчальну та 1 виробничу практику, програми яких знаходяться у відкритому доступі (<https://onedrive.live.com/?authkey=%21AMnEtclP6HQBY7k&cid=8373CCoV3A35F7D5&id=8373CCoV3A35F7D5%21371&parId=8373CCoV3A35F7D5%21376&o=OneUp>; <https://onedrive.live.com/?authkey=%21AMnEtclP6HQBY7k&cid=8373CCoV3A35F7D5&id=8373CCoV3A35F7D5%21361&parId=8373CCoV3A35F7D5%21376&o=OneUp>). Загальний обсяг практичної підготовки за ОП становить 12 кредитів (10% від обсягу всього терміну здобуття освіти). Всі практики організуються в межах угод про співпрацю. Навчальна практика носить ознайомлювальний характер, а виробничу передбачає активно «виконувати обов'язки вихователів групи дітей дошкільного віку», що є неправомірним з точки зору правових норм, дозволених до виконання обов'язків в сфері дошкільного виховання фахівцями, що відносяться до 5-го рівня Національної рамки кваліфікацій.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Зміст ОП певною мірою забезпечує формування у здобувачів soft skills через формування таких компетентностей, як ЗК-4, ЗК-5, ЗК-6, ЗК-8, ФК-17, ФК-19, ФК-20. Таким чином, найбільш виражені можливості сформувані окреслені компетентності з'являються в процесі опрацювання таких освітніх компонентів, як: ППП.2.2.01, ППП.2.2.05, ППП.2.2.06, ППП.2.2.09, ППП.2.2.11, П4.1.01, П4.2.01, тобто, на думку авторів ОП, найбільшим потенціалом для формування у здобувачів soft skills постають «Вступ до спеціальності «Дошкільна освіта» з ознайомлювальною практикою», «Теорія та методика ознайомлення дітей з природним та суспільним довкіллям», «Навчання дітей дошкільного віку елементам математики», «Література для дошкільників з практикою виразного читання», а також написання курсової з основ дошкільної педагогіки, дитячої психології і практики. Здобувачі ОП під час інтерв'ювання не змогли описати значення даного поняття.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт на момент затвердження ОП відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Механізм управління самостійної роботи студентів в УДПУ регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу» та «Положенням про самостійну роботу здобувачів вищої освіти». Аналітичний огляд навчального плану дозволив дійти висновку, що фактичне навантаження здобувачів становить 48% і 52% на

аудиторну і самостійну роботу відповідно (без врахування обсягів практичної підготовки). При цьому тижневе аудиторне навантаження становить 26-28 годин. Проте, варто відзначити, що наявна певна невідповідність посеместрового кредитного навантаження: відступ від норми 30 кредитів ЄКТС на семестр (навантаження I-III семестрів варіюється в межах 27-29 кредитів, а в останньому семестрі становить 36 кредитів ЄКТС). Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» завдання для організації самостійної роботи студентів мають розміщуватися в робочих програмах навчальних дисциплін, що підтверджено в процесі опрацювання наданих матеріалів. При цьому, звертає на себе увагу той факт, що співвідношення годин лекційних і практичних занять для здобувачів денної форми навчання становить 44:56%, причому в контексті циклу професійної підготовки таке співвідношення становить 57:43%. Таким чином, спостерігається факт мінімізації прикладної складової професійної підготовки. Для здобувачів заочної форми навчання співвідношення обсягів аудиторної та самостійної роботи становить 82% та 18% відповідно. Проте, наявна невідповідність розподілу годин аудиторного навантаження на заочній формі, оскільки відповідно до розділу VII «Положення про організацію освітнього процесу» «кількість годин навчальних занять не може перевищувати 20% обсягу аудиторних занять за відповідним планом денної форми навчання». А план для заочної форми за даною ОП містить 38% годин згідно окресленої норми. Інтерв'ювання студентів дозволило констатувати, що загалом вони не відчують перевантаження завданнями для самостійної роботи, бо останніх небагато і вони цікаві (однакову думку мають здобувачі денної і заочної форми). Особливий інтерес у них викликають індивідуальні навчально-дослідні завдання, які передбачені в рамках кожної дисципліни та регламентовані як складова освітнього процесу «Положенням про організацію освітнього процесу». Крім особистих розмов зі здобувачами, ЕГ мала змогу пересвідчитися про здійснення моніторингу університетом щодо думки здобувачів про якість організації самостійної роботи: на сторінці факультету дошкільної та спеціальної освіти є Google-форма для проведення «Опитування здобувачів вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти щодо організації самостійної роботи» (<https://fdo.udpu.edu.ua/opytuvannya-molodshyj-bakalavr/>); на сайті університету наведені узагальнені дані опитування «Якість самостійної роботи студентів» всього університету.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На ОПП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти в УДПУ дуальна форма організації професійної підготовки не запроваджена. Проте, варто відзначити, що в університеті ведеться робота відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. №660-р «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти».

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Загальний обсяг кредитного вираження ОП та її окремих компонентів відповідний до законодавства і реалізує логічну супідрядність опанування ОК. Механізм реалізації в ЗВО права вільного вибору здобувачем ОК прозорий та відповідний всім сучасним вимогам. Варто відзначити, що навчальним планом ОП передбачено позиції, що дозволяють вибір ОК з інших ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

В ОП формалізовано предметну область та спостерігається автоматичне перенесення ЗК, ФК, ПРН в робочі програми, хоча зміст ОК циклу професійної підготовки стандартизований для спеціальності, що дозволяє здійснювати ефективну підготовку фахівців. Таким чином, є об'єктивна необхідність впорядкування робочих програм ОК (в тому числі уніфікації форми) відповідно нормативних вимог університету та узгодження їх змісту з цілепокладанням, компетентностями та ПРН, зафіксованими в ОП. На ОП не впорядковано підходи до формування у здобувачів soft skills, що потребує інтенсифікації роботи в даному напрямку. Навчальні плани демонструють нерівномірний розподіл кредитного навантаження в рамках семестрів, що потребує узгодження. Цілепокладання робочої програми виробничої педагогічної практики передбачає виконання неправомірних професійних обов'язків.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Спостерігається певна неузгодженість в контексті підкритеріїв 2.2, 2.3, 2.5, 2.8, проте, враховуючи контекст зауважень за ними та орієнтацію ЗВО на активний розвиток і удосконалення, експертна група вважає недоліки такими, що вимагають, більшою мірою, технічного узгодження і можуть бути виправленими в нетривалий час. Загалом, критерій 2 можна буде вважати відповідним вимогам за умови усунення суперечностей.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП в УДПУ розроблені у відповідності до наказу МОН №1274 «Про затвердження Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році» (від 15.10.2020 р.), затверджені вченою радою УДПУ (протокол №8 від 22.12.2020 р.) і знаходяться у відкритому доступі (<https://udpu.edu.ua/vstup/>), є детальним, зрозумілими і такими, що не містять дискримінаційних положень. Окремими рубриками представлено для вступників правила прийому та нормативні документи; освітні програми; ліцензії та сертифікати, за якими відбувається підготовка в університеті; обсяги державного замовлення; програми вступних випробувань; протоколи засідань приймальної комісії; накази на зарахування та розклади вступних випробувань і консультацій.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Прийом на ОП відбувається на базі повної середньої загальної освіти відповідно до чинного законодавства за результатами двох ЗНО. У Додатку 5 до Правил прийому 2021 р. у таблиці «Перелік конкурсних предметів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти. Бюджетні конкурсні пропозиції. Для вступників на базі повної загальної середньої освіти», зафіксовано предмети, серед яких «Українська мова і література» має вагу 0,5, а другий предмет (1 із 7 на вибір) – 0,4. Вага атестату про ПЗСО і балу за успішне закінчення підготовчих курсів стандартизовані – 0,08 і 0,02 відповідно, мінімальна кількість балів для допуску у конкурс – 100 балів. Таким чином, ми бачимо досить широкий спектр предметів, результати зовнішнього незалежного оцінювання яких дозволяють вступити на дану ОП та визначений мінімальний прохідний бал, що не дозволяє конкретизувати врахування особливостей ОП під час набору здобувачів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За час дії даної ОП (1,5 н.р.) випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності зафіксовано не було. Проте, нормативно-правова база УДПУ передбачає реалізацію такої можливості і регламентується через наступні документи: «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти» (2016 рік затвердження), «Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці» (2014 рік затвердження), «Положення про порядок відрахування, поновлення, переведення здобувачів вищої освіти» (2016 рік затвердження), «Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання» (2015 рік затвердження). Аналіз даних документів дозволяє говорити про часткову втрату ними актуальності в силу часу розробки. Відповідно до цих документів відбір студентів для участі у програмах академічної мобільності здійснюється на конкурсній основі. «Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого студентом документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін».

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, регламентована наступними документами університету: «Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання» (2015 рік затвердження) та «Тимчасовим порядком визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті» (2020 рік затвердження). Нормативи УДПУ в контексті такої процедури розповсюджуються лише на нормативні дисципліни ОП і, «як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених ОП, але не більше 6 кредитів на початковому і першому (бакалаврському) рівні освіти та не більше 5 кредитів на другому (магістерському) та третьому рівні освіти в межах навчального року» (п.п.2.4. Положення). Інформація Звіту про самооцінювання щодо відсутності на ОП випадків визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, підтверджена словами здобувачів та науково-педагогічних працівників, при чому варто відзначити, що здобувачі не були свідомі інформації щодо такої можливості. Крім того, в університеті регламентована фіксація можливостей врахування

результатів неформальної освіти за кожним ОК. Зокрема, у «Положенні про організацію освітнього процесу» (2021 рік затвердження) одним із призначенням робочої програми навчальної дисципліни визначено «встановлення відповідності при зарахуванні результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти (академічна мобільність), за іншими освітніми програмами, у попередні роки (при поновленні на навчання), а також у неформальній та інформальній освіті». Хоча, аналіз робочих програм нормативних навчальних дисциплін дозволяє констатувати факт відсутності в них такої інформації.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Велика увага приділена висвітленню умов вступу в університет

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Потребує оновлення нормативно-правова база університету, оскільки втрата її актуальності унеможливує прогресивний розвиток ЗВО, забезпечення якісного освітнього процесу, що, в свою чергу і не дозволяє здобувачеві скласти повноцінне уявлення про його можливості під час здобуття вищої освіти. В силу неосвіченості здобувачів щодо можливостей академічної мобільності та визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, посилити роботу з популяризації потенціалу сучасного освітнього простору, що дозволить освітній процес зробити більш привабливим і підготувати конкурентоздатного фахівця. ЕГ рекомендує: узгодити зміст робочих програм навчальних дисциплін відповідно до норм, визначених документами університету задля забезпечення можливостей академічної мобільності студентів та перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загальна реалізація критерію 3 є відповідною до вимог. проте, варто відзначити необхідність актуалізації нормативно-правового забезпечення процесу академічної мобільності здобувачів та інтенсифікувати популяризацію даної можливості. Виявлені недоліки не є суттєвими і можуть бути усунені в короткий проміжок часу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання на ОП здійснюється за денною та заочною формами. Аналіз «Положення про організацію освітнього процесу в УДПУ», «Положення про освітні програми», Таблиці з Відомостей про самооцінювання ОП, робочих програм ОК, а також зустрічей зі студентами, з НПП дають можливість стверджувати, що форми і методи, які застосовуються в освітньому процесі, сприяють досягненню заявлених цілей ОП, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Основні форми навчання – лекції, семінарські, практичні заняття, тренінги, круглі столи. На ОП застосовуються як традиційні, так і інноваційні методи роботи (створення проблемних ситуацій у процесі викладання теоретичного матеріалу; евристична бесіда; створення ситуацій пізнавальної новизни; метод цікавих аналогій; метод проектів, метод навчальних дискусій на практичних заняттях, «мозкова атака», «мікрофон», «ажурна пилка», «акваріум», «дерево рішень», прес-метод, розв'язок практичних завдань, ігри-драматизації, музично-дидактичні ігри), які сприяють формуванню ПРН-7, ПРН-10, ПРН-18, ПРН-21. Викладачами використовуються мультимедійні технології, зокрема мультимедійна дошка. Здобувачі розповіли про 3D екскурсію по ЗДО, яку їм організували під час проходження практики у дистанційному форматі. Студенти залучаються до проведення конференцій, семінарів, круглих столів з практиками, до щорічного «Фестивалю казок». Закладом розроблене «Положення про дистанційне навчання», в період його впровадження реалізуються заняття онлайн на платформі ZOOM, Google Meet згідно електронного розкладу. Все навчально-методичне забезпечення міститься на платформі Moodle (<https://moodle.dls.udpu.edu.ua/>), за допомогою якої здобувачі мають доступ до лекційних матеріалів та до виконання самостійних, контрольних завдань в асинхронному режимі. Здобувачі з більшості ОК виконують ІНДЗ, самостійно обираючи тематику, що сприяє досягненню ПРН-1, ПРН-4, ПРН-9, ПРН-24. На зустрічі студенти підтвердили можливість обирати тему курсової роботи із запропонованого списку або пропонувати свою

тему, а також обирати базу практики. Анкетування здобувачів, проведене університетом, засвідчує достатній рівень задоволеності здобувачів якістю освіти (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikholderiv>). Результати анкетувань обговорюються на засіданнях кафедри психології та педагогіки розвитку дитини, Вченої ради університету.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті університету представлений графік навчального процесу, розклад занять, програма кваліфікаційного іспиту за даною ОП, на сайті факультету - освітня програма, навчальні плани для денної та заочної форм навчання, перелік дисциплін вільного вибору, силабуси дисциплін вибіркового компонента, в яких надається загальна інформація про ОК, її зміст, передбачувані результати, література, форма контролю тощо (<https://fdo.udpu.edu.ua/doshkilna-osvita-2/>). Інформація щодо обов'язкових дисциплін (навчальні, робочі програми, силабуси, методичні вказівки до семінарських і практичних занять, контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять; контрольні роботи, текстові та електронні варіанти тестів для поточного, рубіжного та підсумкового контролю й самоконтролю; індивідуальні навчально-дослідницькі завдання, завдання для самостійної роботи) розміщена в програмі Moodle, як підтвердили здобувачі та НПП. Доступ до Moodle мають викладачі та студенти. Наразі абітурієнти не можуть ознайомитись з цією інформацією, оскільки для них вона є закритою. В університеті є електронна бібліотека, послуги якої у вільному доступі для здобувачів. Під час спілкування встановлено, що інформація про цілі, зміст дисципліни, завдання, критерії оцінювання подається викладачами на початку вивчення ОК, а також є на платформі Moodle в НМК освітніх компонент. Система оцінювання здобувачів є накопичувальною (передбачається оцінювання на кожному практичному занятті і оцінювання ІНДЗ, що вкупі може складати 100 балів), що передбачено в робочих програмах ОК. Цю інформацію підтвердили здобувачі. Загальні критерії оцінювання здобувачів викладені в Положенні про європейську кредитно-трансферну систему навчання в УДПУ. Однак деякі робочі програми позбавлені опису критеріїв оцінювання (ППП2.2.08, ППП2.1.03, ППП2.1.05). На сайті розміщений перелік заліків і екзаменів на поточний навчальний рік (<https://fdo.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Perelik-zal-i-ekz-II-sem-DF-2020-2021.pdf>). Гарантом проводилась зустріч зі здобувачами, на якій обговорювалась мета освітньо-професійної програми, її орієнтація, особливості та основний фокус, програмні результати навчання та особливості процедури обрання вибіркового компоненту навчального плану (<https://fdo.udpu.edu.ua/zustrich-garanta-zi-studentamy/>). Надані копії заяв здобувачів підтвердили дотримання процедури обрання дисциплін за вибором, яка прописана в «Положенні про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти». «Положення про організацію практик» передбачає подачу інформації про особливості, вимоги, критерії оцінювання навчальної та виробничої практики під час настановчої конференції, що і підтвердили студенти та академічний персонал.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

З'ясовано, що на ОП в деякій мірі здійснюється поєднання навчання і дослідницької роботи. Зокрема, навчальним планом передбачене написання курсової роботи з основ дошкільної педагогіки, дитячої психології, захист якої проводиться привселюдно (<https://fdo.udpu.edu.ua/zahyst-kursovyh-robot-zdobuvachiv-os-molodshyj-bakalavr-spetsialnosti-012-doshkilna-osvita/>). Також практично з усіх ОК здобувачі виконують ІНДЗ, що стимулює їх до активних навчально-дослідницьких пошуків. Разом з тим відмітимо відсутність у навчальному плані ОК, яка б передбачала ознайомлення здобувачів з особливостями організації педагогічних досліджень і забезпечувала б оволодіння ними ПРН-11, який, згідно матриці VIII ОП, формується тільки виробничою практикою. Науково-дослідницька складова передбачена робочою програмою з виробничої практики у 3-му модулі. На факультеті функціонують: науково-дослідна лабораторія «Дошкільна освіта: історія, перспективи розвитку в XXI столітті» (керівник Л.В.Іщенко), науково-методичний центр психологічного та дидактичного супроводу Нової української школи (керівник О.В.Рябошапка), науково-дослідна лабораторія інклюзивної педагогіки (керівник І.А.Малишевська), науково-дослідна лабораторія «Василь Сухомлинський і школа XXI століття» (керівник В.М.Кушнір), науково-методичний центр «Цифрової педагогіки в дошкільній та спеціальній освіті» (керівник С.І.Семчук), наукові гуртки та проблемні групи (<https://fdo.udpu.edu.ua/kafedra-psyhologiyi-ta-pedagogiky-rozvytku-dytynu/>). Однак спілкування зі здобувачами засвідчило, що ніхто з 9 присутніх осіб не включений в цю роботу. На зустрічі з НПП доцент С.А.Січкач розповіла про проблемну групу «Діалект Т.Шевченка і сучасні мовні норми», до якої залучаються студенти і в результаті своїх пошуків готують наукові повідомлення. Доценти І.Ю.Опанацький, Л.П.Карнаух розповіли про завдання дослідницького характеру, які даються здобувачам. Доцент О.О.Авраменко повідомила про залучення студентів до наукових конференцій, які проводяться на факультеті (<https://fdo.udpu.edu.ua/vseukrayinska-naukovo-praktychna-konferentsiya-psyhologo-pedagogichnyj-suprovid-rozvytku-osobystosti-dytynu-v-umovah-zakladu-doshkilnoyi-osvity-i-sim-yi/>, <https://fdo.udpu.edu.ua/vseukrayinska-naukovo-praktychna-konferentsiya-rozvytok-profesionalizmu-majbutnih-pedagogiv-doshkilnoyi-osvity/>, <https://fdo.udpu.edu.ua/xviii-vseukrayinska-studentska-naukovo-praktychna-konferentsiya-osoblyvosti-organizatsiyi-zhyttyediyalnosti-dytynu-u-suchasnomu-doshkilli/>). В результаті спілкування зі здобувачами було з'ясовано, що і в 2019-20 н.р. на факультеті проводилась конференція, до якої залучались здобувачі, окремі з них друкували тези. Студенти залучаються до науково-методичних заходів, які проводяться спільно з роботодавцями (наприклад, засідання круглого столу «Сучасні тенденції дошкільної освіти» (<https://fdo.udpu.edu.ua/suchasni-tendentsiyi-rozvytku-doshkilnoyi-osvity/>))

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Аналіз таблиці 2 Відомостей про самооцінювання ОП, бесіди з НПП, з адміністративним корпусом дають можливість висновувати про поєднання викладачами освітньої діяльності із науковою, їх зростання у професійному плані. За останні роки закордонне стажування пройшли Л.В.Іщенко, Т.М.Дука, Н.Д.Трофайла, О.О.Авраменко, І.С.Калиновська. ЕГ відмітила активність викладачів у публікаціях Scopus (С.А.Січкач, О.О.Авраменко, С.А.Карасевич), Web of Science (Л.В.Іщенко, Т.М.Дука, І.Ю.Підлипняк, Н.І.Скрипник, І.С.Калиновська, Л.П.Карнаух). Для здобувачів викладачами видаються навчальні, навчально-методичні посібники. Позитивною практикою є анкетування здобувачів з метою з'ясування їх думки про рівень викладання освітніх компонент. Разом з тим відмічаємо формалізм у робочих програмах ОК: копіювання тексту з однієї робочої програми і перенесення в іншу (наприклад, серед методів контролю ОК «Методика розвитку мовлення дітей дошкільного віку» – оцінка за виконання програмового музичного репертуару), в ряді робочих програм невідповідність ЗК, СК, ПРН матрицям VII, VIII ОП або взагалі їх відсутність (наприклад, ГП1.1.03, ППП2.1.03, ППП2.2.02, ППП2.2.03, ППП2.2.06, ППП2.2.08, П4.2.01). Також спостерігаються розходження в кількості означених у робочій програмі темах та їх кількістю в таблиці розподілі балів за накопичувальною системою, або в кількості балів, які здобувач максимально може отримати з теми та максимальною кількістю балів, розписаних у критеріях; плутання понять «критерії оцінювання» та «шкала оцінювання», відсутність критеріїв оцінювання (ППП2.1.03, ППП2.1.04, ППП2.1.05, ППП2.2.04, ППП2.2.06, ППП2.2.07, ППП2.2.08). Потребує перегляду зміст робочої програми з ППП2.2.05, оскільки весь акцент зроблено на методиці ознайомлення дітей з природним довкіллям, а методика ознайомлення з суспільним довкіллям розкривається лише через поодинокі завдання для самостійної роботи. В деяких робочих програмах література є застарілою і потребує оновлення (ППП2.1.03, ППП2.2.06).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У відповідності з Концепцією інтернаціоналізації УДПУ освітня діяльність орієнтована на інтеграцію до європейської системи освіти. Університетом заохочується міжнародна академічна мобільність викладачів, що підтверджується стажуванням значного відсотка академічного персоналу за кордоном (Л.В.Іщенко, Т.М.Дука, Н.Д.Трофайла, О.О.Авраменко, І.С.Калиновська). На зустрічі з проректором з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку В.В.Миколайко та з проректором з інноваційних досліджень та європейської інтеграції Т.Л.Годованюк було з'ясовано, що УДПУ має близько 60 міжнародних угод, які передбачають співпрацю, стажування, програми подвійного диплому. Також в університеті є дієвими програми академічної мобільності «Melvana», «Erasmus+». Однак здобувачі ОП не беруть участь у цих програмах з тих причин, що перший набір був здійснений у 2019 році, відбувається апробування ОП у непростих дистанційних умовах, і строк освітнього процесу – лише 2 роки, тому студенти не встигають так швидко адаптуватися до нових вимог життя і виявляти бажання реалізувати академічну мобільність. Зустріч зі студентами дозволила зробити висновок, що пропозиції закордонного стажування, отримання подвійного диплому їм не надавались. Проректор з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку В.В.Миколайко розповів про угоду з Білорусією, а також про співпрацю з університетами, які входять в Асоціацію Причорноморських університетів в контексті спеціальності «Дошкільна освіта». Завідувач кафедри дошкільної освіти В.М.Кушнір також зазначила про наявну співпрацю та підготовку угод з Литвою, Болгарією, Албанією, Грецією, Польщею з питань реалізації академічної мобільності в контексті ОП «Дошкільна освіта».

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Зважаючи на великий досвід закордонних стажувань у викладачів, які забезпечують ОП, можемо зазначити великий потенціал щодо введення інновацій в освітній процес. Викладацький колектив плідний у навчально-методичному доробку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На сайті університету відсутні робочі програми обов'язкових ОК. Оскільки це унеможливило вільний доступ усіх зацікавлених осіб, ЕГ рекомендує привести робочі програми обов'язкових ОК у відповідність до нормативної бази університету та розмістити на сайті університету. Як засвідчують здобувачі, НПП в ЗВО не активізується академічна мобільність для здобувачів, що спонукає ЕГ надавати пропозиції здобувачам ОП реалізувати можливості щодо їх академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП відповідає рівню «В» за Критерієм 4. Забезпечене своєчасне інформування здобувачів про особливості освітнього процесу, освітні компоненти, точки контролю, завдання. Забезпечується студентоцентризований підхід. Форми і методи роботи дозволяють досягти необхідних ПРН. Досвід та науковий доробок викладачів дозволяє своєчасно оновлювати зміст освітнього процесу. Деякі недоліки, зокрема невідповідність робочих програм з деяких ОК нормативному документообігу університету, їх відсутність на сайті університету, низька обізнаність здобувачів щодо реалізації їх академічної мобільності не є суттєвими і можуть бути усунені в короткий проміжок часу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми та методи контролю на ОП регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу в УДПУ», «Положенням про європейську кредитно-трансферну систему навчання в УДПУ», «Положенням про самостійну роботу здобувачів вищої освіти в УДПУ», «Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УДПУ». Форми контролю та критерії оцінювання, таблиця розподілу балів між практичними заняттями та виконанням ІНДЗ подані в робочих програмах дисциплін. Однак ППП2.1.03, ППП2.1.05, ППП2.2.01, ППП2.2.05, ППП2.2.08, П.4.2.01 потребують вивірення і уточнення цих структурних елементів робочої програми. Головними формами контролю є поточний (усне опитування, тестування, презентації, виконання практичних завдань на платформі Moodle), модульний (тестування, контрольна робота, колоквиум), захист ІНДЗ, підсумковий (залік чи екзамен). З формами контрольних заходів та завданнями, які дадуть змогу оцінити здобутки студентів можна ознайомитись на платформі Moodle, куди викладачем до початку читання ОК вноситься весь комплекс НМЗ, що підтвердили під час зустрічі здобувачі та педагогічний колектив. Студенти повідомили, що викладачі на першій зустрічі додатково окреслюють форми контролю та критерії оцінювання з ОК. За свідченням здобувачів з результатами контролю вони можуть ознайомитись в електронних журналах. З метою перевірки залишкових знань проводяться ректорські контрольні роботи у формі комп'ютерного тестування. Зведені результати його виконання розміщені на сайті (<https://cutt.ly/hxEgXok>). «Графік освітнього процесу», поданий на сайті, дає можливість здобувачам і викладачам ознайомитись зі строками проведення підсумкового контролю. Оцінювання практики відбувається відповідно до «Положення про організацію практик». Розподіл балів за різні види робіт подається в робочих програмах практик. Захист практики проходить на підсумковій конференції, що підтвердили здобувачі і науково-педагогічні працівники. Також результати таких конференцій публікуються на сайті (<https://fdo.udpu.edu.ua/zvitna-konferentsiya-z-navchalnoyi-pedagogichnoyi-praktyky-os-molodshyj-bakalavr/>, <https://fdo.udpu.edu.ua/zvitna-konferentsiya-z-navchalnoyi-pedagogichnoyi-praktyky-os-molodshyj-bakalavr-zaochnoyi-formy-navchannya/>, <https://fdo.udpu.edu.ua/zahyst-vyrobnychoyi-praktyky-2/>). Зі здобувачами проводилось опитування, яке з'ясувало їх рівень обізнаності розміщення інформації про контрольні заходи, систему та критерії оцінювання навчальних дисциплін, думка здобувачів про рівень об'єктивності оцінювання, про найефективніші форми контролю, пропозиції покращення процесу контролю та оцінювання (<https://fdo.udpu.edu.ua/opytuvannya-molodshyj-bakalavr/>). Результати опитування аналізувались на засіданні кафедри психології та педагогіки розвитку дитини (протокол № 5 від 12.12.2019 р.). Здобувачі та НПП засвідчили, що конфліктних ситуацій з приводу оцінювання на ОП не було.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів відбувається у вигляді комплексного кваліфікаційного екзамену «Основи дошкільної педагогіки та дитячої психології», програма якого розміщена на сайті (<https://fdo.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Programa-kompleksnogo-kvalifikatsijnogo-ekzamen.pdf>). Програма та порядок проведення випускного екзамену визначається «Положенням про організацію освітнього процесу в УДПУ», «Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання в УДПУ», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії». Екзамен приймається екзаменаційною комісією, яка створюється наказом ректора, у формі тестування (100 питань закритого типу) з основ дошкільної педагогіки та дитячої психології, чим забезпечується прозорість та об'єктивність оцінювання. ЕГ проаналізовано, що програма атестаційного іспиту не дає в повній мірі перевірити сформованість у здобувачів ФК-4, ФК-5, ФК-8, ФК-9, ФК-11 - ФК-14 (які зазначені у програмі іспиту), оскільки у зміст програми не включені базові методики дошкільної освіти. Також тестування не дає змоги перевірити практичну складову компетентності здобувачів, а отже унеможливує перевірку інтегральної компетентності у відповідності з ОП, яка передбачає сформованість практичних умінь.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу в УДПУ», «Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії», розміщеними на сайті. Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що інформацію про контрольні заходи вони отримують від викладачів, які закріплені за ОК, на початку семестру, а також можуть подивитися у НМЗ, який розміщено у Moodle. На сайті розміщується перелік заліків та екзаменів на поточний семестр, розклад складання екзаменів, розклад заліково-екзаменаційної сесії для студентів заочної форми навчання, розклад ліквідації академічної заборгованості, графік складання випускної атестації. Аналіз Положень, бесіди зі здобувачами довели, що процедури проведення контрольних заходів є зрозумілими. Захист курсової роботи, звіт з практики проводиться публічно, що визначають «Положення про курсові роботи в УДПУ», «Положення про організацію практики в УДПУ», що забезпечує об'єктивність оцінювання здобувачів. Також об'єктивність екзаменаторів забезпечується можливістю застосування комп'ютерного тестування у системі Moodle. У разі отримання незадовільної оцінки або відсутності на екзамені студент має право на дві спроби ліквідації академічної заборгованості: перший раз викладачу, другий раз – комісії. Здобувачі мають право оскаржити оцінку, отриману на екзамені, шляхом подачі заяви на ім'я декана. Якщо здобувач не склав атестаційний іспит або не з'явився на нього, то здійснюється його відрахування з правом повторної атестації протягом трьох років. Випадків оскарження результатів контрольних заходів на даній ОП не було, про що було заявлено здобувачами та НПП під час зустрічей.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності здобувачами ОП та науково-педагогічними працівниками визначається «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в УДПУ», «Кодексом академічної доброчесності УДПУ», «Етичним кодексом науково-педагогічних та педагогічних працівників УДПУ». На сайті представлена інформація щодо сутності академічної доброчесності та рекомендації її дотримання (<https://fdo.udpu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Деканатом проводиться роз'яснювальна робота щодо поняття «академічна доброчесність», видів її порушень (<https://fdo.udpu.edu.ua/shho-take-akademichna-dobrochesnist/>). Зі студентами проводилось анкетування з питань ознайомлення їх з політикою академічної доброчесності в університеті та її популяризації (<https://fdo.udpu.edu.ua/opytuvannya-molodshyj-bakalavr/>). Опитування випускників факультету дошкільної та спеціальної освіти щодо внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу містить наступні питання: «Я був ознайомлений з політикою Університету щодо академічної доброчесності», «В Університеті проводилися заходи щодо популяризації академічної доброчесності», «Викладачі використовували різні форми санкцій за прояви академічної недоброчесності». Результатів опрацювання цих питань на сайті не викладено. Однак під час зустрічі здобувачі продемонстрували достатнє розуміння сутності поняття «академічна доброчесність», в чому вона проявляється, зазначили, що викладачі проводять роз'яснення з цього питання і звертають увагу на те, щоб студенти викладали свої думки, не видавали чужі надбання за свої. Студенти підтвердили, що знають про санкції, які застосовуються в разі недотримання академічної доброчесності. Доцент Т.М.Дука в ході зустрічі поінформувала ЕГ про здійснення в цьому напрямку роботи кураторами, викладачами, зокрема особливості цитування, використання чужих думок, оформлення літератури, написання курсових робіт. На зустрічі голова комісії з питань академічної доброчесності Н.І.Ревнюк уточнила, що перевірка на плагіат підлягають такі студентські роботи, як публікації, дипломні, магістерські. В університеті для цього використовується система «Unichek», це питання лежить в межах повноважень навчального відділу. Під час опрацювання ЕГ «Положення про курсові роботи» та в процесі опитування студентів, науково-педагогічних працівників (Т.М.Дука) з'ясовано, що даний вид наукового доробку здобувачів перевіряється на плагіат тільки в разі подання керівником та членами комісії рішення щодо наявності неоригінального тексту у роботі. Наразі залишається незрозумілим, яким чином здійснюється таке заключення.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів, критерії оцінювання є чіткими і зрозумілими вчасно доносяться до відома здобувачів, відповідають студентоцентрованому підходу. Нормативні документи Університету висвітлюють питання дотримання академічної доброчесності, питання врегулювання конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Деякі робочі програми позбавлені критеріїв оцінювання, містять неузгодженість в кількості тем та в бальному розподілі їх оцінювання згідно накопичувальної системи. Під час підсумкової атестації не передбачені завдання для перевірки практичних умінь та рівня оволодіння фаховими методиками. Курсова робота не перевіряється на плагіат. Політика академічної доброчесності недостатньо популяризується різними заходами. З огляду на таку ситуацію, ЕГ рекомендує робочі програми доопрацювати та узгодити їх змістове наповнення відповідно до нормативно-правової бази університету. Ввести в зміст атестаційного екзамену практичну складову, яка дозволить перевірити рівень сформованості інтегральної компетентності. Удосконалити механізм об'єктивної перевірки наукового доробку на плагіат при здачі науковому керівнику.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП відповідає за критерієм 5 рівню «В», оскільки форми контрольних заходів, правила їх проведення, критерії оцінювання чіткі, зрозумілі здобувачам, прозорі, є у публічному доступі; процедури оскарження результатів контрольних заходів вчасно доводяться до відома здобувачів. Надані рекомендації, зокрема щодо вивірення особливостей оцінювання в робочих програмах ОК, а також необхідності внесення змін в підсумкову атестацію з метою перевірки сформованості практичної складової, розробки механізму перевірки курсових робіт здобувачів на плагіат, не є надто суттєвими та можуть бути виправлені у короткий проміжок часу.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз таблиці 2 Відомостей про самооцінювання, наданої інформації про якісний склад групи забезпечення спеціальності 012 «Дошкільна освіта» дозволяє зробити висновок, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, які задіяні на реалізації ОПми, забезпечує досягнення визначених в ОП цілей та ПРН. Група забезпечення ОП складає 21 особу, з них науковий ступінь мають 18 осіб (85,7%), серед яких 4 особи – доктори наук, що складає 22,2% (Л.В.Іщенко, С.М.Гаврилюк, В.М.Кушнір, С.І.Семчук). Члени групи забезпечення ОП мають високий рівень професійної та наукової активності. Викладачі, які забезпечують освітній процес на ОП (у складі 18 осіб), в основному відповідають вимогам академічної та професійної кваліфікації фахівців. 16 викладачів мають науковий ступінь, з них 2 - ступінь доктора наук (Л.В.Іщенко, Л.І.Йовенко); 9 осіб за останні 5 років пройшли стажування, у тому числі міжнародне стажування в Польщі – 5 осіб (Л.В.Іщенко, Т.М.Дука, Н.Д.Трофайла, О.О.Авраменко, І.С.Калиновська). Дипломи кандидатів наук, доктора філософії отримали у 2018-2020 р.р. І.Ю.Опанацький, Н.В.Баличева, С.А.Карасевич; диплом доктора наук – Л.І.Йовенко 2018 р. З 18 викладачів, задіяних в освітньому процесі на ОП, 17 НПП мають академічну кваліфікацію, яка відповідає навчальним дисциплінам, що ними викладаються. У науково-педагогічного колективу відмічається висока публікаційна активність, зокрема публікації в Scopus мають С.А.Січкач, О.О.Авраменко, С.А.Карасевич, у Web of Science Л.В.Іщенко, Т.М.Дука, І.Ю.Підлипняк, Н.І.Скрипник, І.С.Калиновська, Л.П.Карнаух. Викладачами видається багато навчальних, навчально-методичних посібників у відповідності з ОК, які ними викладаються на ОП. З 24 ОК, представлених у навчальному плані, на 22 ОК викладання лекційних годин циклу загальної та професійної підготовки здійснюється науково-педагогічними працівниками із науковими ступенями. З «Основ образотворчого мистецтва з методикою керівництва з елементами художньої праці» лекційний курс читає викладач С.В.Гарбар з «Вступу до спеціальності «Дошкільна освіта» із ознайомлювальною практикою» - лаборант В.С.Кривда. ЕГ відмітила, що у доцента А.М.Залізняка, викладача С.В.Гарбар прослідковується відсутність публікацій за змістом ОК, які вони викладають на ОП («Організація роботи з фізичного виховання в ЗДО», «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва з елементами художньої праці»).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, відкритими, неупередженими, здійснюються згідно з «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних

працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)». Вимоги варіюються в залежності від вакантної посади. Основними критеріями є наявність наукового ступеня, досвіду науково-педагогічної роботи, наявність навчально-методичних праць, що використовуються в освітньому процесі, наукових праць, рівень викладання навчальних дисциплін. Оголошення про проведення конкурсу публікується на офіційному сайті Університету, наказом ректора створюється конкурсна комісія. Кандидатури на заміщення вакантних посад спершу обговорюються на кафедрі. Відповідно для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра пропонує йому провести відкриті лекції або практичне, лабораторне, семінарське заняття. Рішення кафедри, прийняте таємним голосуванням на основі вивчення документів та оцінки діяльності претендента, разом з необхідною, визначеною у Положенні документацією, передається на вчену раду факультету. Документи претендентів на заміщення вакантної посади старшого викладача, викладача, асистента, які набрали необхідну кількість голосів, після прийняття рішення на вчній раді факультету, передаються до відділу кадрів для укладання контракту. Документи претендентів на заміщення вакантної посади завідувача кафедри, професора, доцента після висновків вченої ради факультету передаються на розгляд та голосування до вченої ради Університету. Трудовий договір (контракт) підписується з претендентом на строк від 1 до 5 років, термін встановлюється за погодженням сторін. З метою підвищення ефективності та результативності професійної діяльності науково-педагогічних працівників; дотримання принципів прозорості та об'єктивності в оцінюванні їх діяльності; створення умов для здорової конкуренції у професорсько-викладацькому колективі; забезпечення якості освітньої діяльності в університеті діє «Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників УДПУ». Рейтинг науково-педагогічних працівників щороку оновлюється і є загальнодоступним (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/reitynhy>). Спількування з адміністративним персоналом, викладачами довело, що з процедурою конкурсного добору працівники університету ознайомлені в достатній мірі.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОП «Дошкільна освіта» здійснюється систематично. Університетом укладено угоди про співпрацю з наступними ЗДО м. Умані: ДНЗ № 5, 7, 8, 12, 15, 25, 28, 30, Початковою школою №1 (<https://fdo.udpu.edu.ua/praktychna-pidgotovka/>). При розробці ОП були враховані пропозиції завідувача ДНЗ № 25 м. Умані Л.О.Дідури щодо внесення змін в назву дисципліни «Вступ до спеціальності «Дошкільна освіта» з ознайомлювальною практикою» і відповідного розширення її змісту, завідувача ДНЗ № 5 м. Умань Г.В.Крочак щодо введення дисципліни «Соціально-педагогічний супровід сім'ї» до переліку дисциплін вільного вибору (протокол кафедри № 11 від 27.06.2019 р.). Рецензії на ОП надані директором Початкової школи № 1 м. Умані (В.М.Кривда), завідувачем ДНЗ № 25 м. Умані (Л.О.Дідура), завідувачем ДНЗ № 5 м. Умані (Г.В.Крочак). Всі вони були присутні на зустрічі і підтвердили тісну співпрацю з суб'єктами освітнього процесу, який здійснюється за ОП шляхом спільних конференцій, семінарів, семінарів-практикумів, круглих столів, тренінгів тощо. На сайті розміщені звіти і фотоматеріали таких зустрічей (<https://fdo.udpu.edu.ua/rozyvok-intelektu-natsiyi-zaporuka-yiyi-uspishnogo-majbutnogo/> , <https://fdo.udpu.edu.ua/zustrich-studentiv-os-molodshyj-bakalavr-spetsialnosti-012-doshkilna-osvita-zi-stejkholderamy/>). Також роботодавці залучаються до обговорення змісту та якості ОП шляхом анкетування (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScFtmRTwMBPS7ob9E7j2OeHtKQVfX_gIDxcrKdmh8EWzzy8aw/viewform) , посилання на яке подано на сайті у вільному доступі (<https://fdo.udpu.edu.ua/molodshyj-bakalavr-3/>). Заклади, з якими укладено угоди, приймають студентів на навчальну та виробничу практики, під час дистанційного навчання надають фото, відеоматеріал, організують 3D-екскурсії, долучаються до відеоконференцій для забезпечення можливості проходження практики студентами (<https://fdo.udpu.edu.ua/navchalna-pedagogichna-praktyka-studentiv-i-kursu-zaochnoi-formy-navchannya-os-molodshyj-bakalavr-spetsialnosti-012-doshkilna-osvita>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Зустрічі зі стейкхолдерами, з академічним персоналом засвідчили, що професіоналі –практики, представники роботодавців активно залучаються до освітнього процесу через проведення зустрічей зі здобувачами, спільних конференцій, семінарів, тренінгів, круглих столів. Також на сайті університету розміщений фотоматеріал та опис залучення практиків до аудиторної роботи, зокрема заняття «Методики навчання дітей іноземної мови» з використанням платформи Google Meet було проведено спільно з вихователем ДНЗ № 9 І.С.Сізоненко (викладач Н.Д.Трофайла) (<https://fdo.udpu.edu.ua/metodyka-navchannya-ditej-inozemnoyi-movy-z-vykorystannyam-platforymy-google-meet/>), на занятті з навчальної дисципліни «Соціально-педагогічний супровід сім'ї» відбулась зустріч із соціальним педагогом ДНЗ № 25 (викладач О.М.Мельникова) (<https://fdo.udpu.edu.ua/tsikavi-zanyattya-z-navchalnoyi-dystsypliny-sotsialno-pedagogichnyj-suprovid-sim-yi/>), заняття з «Основ загальної та дитячої психології» було проведено спільно з вихователем ДНЗ № 25 Л.Ю.Яровенко (викладач Л.П.Карнаух) (<https://fdo.udpu.edu.ua/osoblyvosti-vyvchennya-navchalnoyi-dystsypliny-osnovy-zagalnoi-ta-dytyachoi-psyhologiyi-z-vykorystannyam-platforymy-google-meet/>), на лекцію з дисципліни «Теорія та методика ознайомлення дітей з природним та суспільним довкіллям» доєднався Центр розвитку дитини «Дивосвіт» (викладач Т.М.Дука) (<https://fdo.udpu.edu.ua/lektsiya-z-dystsypliny-teoriya-ta-metodyka-oznajomlennya-ditej-z-pryrodnyim-ta-suspilnym-dovkillyam-os-molodshyj-bakalavr/>), спільно з вихователем ДНЗ №12 м. Умані Ю.Ю.Могильовою було проведено практичне заняття з дисципліни «Педагогіка дітей раннього віку» (викладач О.О.Авраменко) (<https://fdo.udpu.edu.ua/vyvchennya-dystsypliny-pedagogika-ditej-rannogo-vidku-u-formati-onlajn-navchannya/>). Проте зазначимо, що на запитання «Чи залучались до ваших занять вихователі?» здобувачі відповіли, що не пригадують таких випадків.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В університеті діє «Положення про академічну мобільність педагогічних та науково-педагогічних працівників УДПУ», яке визначає види, зміст, порядок, тривалість, періодичність і результати підвищення кваліфікації та стажування НПП. Згідно власних потреб та інтересів викладачі ОП можуть обрати заклад, в якому будуть проходити підвищення кваліфікації. Угоди з закладами вищої освіти, науковими установами оприлюднено на сайті університету (<https://udpu.edu.ua/pro-universityet/dokumenty>). Пункт 4.3. «Положення про академічну мобільність педагогічних та науково-педагогічних працівників УДПУ» акцентує на необхідності врахування науково-педагогічних потреб, інтересів НПП, змісту навчальних дисциплін, які вони викладають, засвоєння нових методик, технологій при проходженні стажування. Навчально-методичний відділ університету займається підготовкою договорів з освітніми закладами, науковими установами щодо підвищення кваліфікації працівників. Координатор з міжнародної діяльності організовує наукове стажування за кордоном в рамках діючих угод та договорів. За останні 5 років стажування у Польщі пройшли 5 осіб (В.Д.Іщенко, Т.М.Дука, Н.Д.Трофайла, О.О.Авраменко – International Educational Project at Fundacja «Institute of International Academic and Scientific Cooperation», І.С.Калиновська - Wyższe Seminarium Duchowne Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego «Uczciwość akademicka»), ще 5 викладачів підвищили свою кваліфікацію в межах України (І.Ю.Підлипняк, А.М.Залізник, В.С.Кривда, І.С.Калиновська, Л.П.Карнаух). НПП використовують здобутий під час підвищення кваліфікації досвід у науковій роботі (на факультеті систематично проводяться конференції, викладачами ведеться науково-дослідна робота, яка має відображення у публікаціях, виступах); в навчально-методичній роботі (НПП плідні у створенні навчально-методичних посібників для здобувачів); в діяльності науково-дослідних лабораторій та центрів, які функціонують на факультеті. Результати стажування та підвищення кваліфікації викладачі оприлюднюють у звіті на засіданні кафедри, вказуючи на конкретні здобутки, які можуть бути впроваджені в навчальний процес. На сайті університету публікуються пропозиції публікацій у міжнародних журналах, долучатися до наукових з'їздів, конференцій (<https://udpu.edu.ua/mizhnarodne-spivrobitnytstvo/konferentsii-ta-publikatsii>). В університеті організовано Центр професійного розвитку викладачів. У рамках його діяльності функціонують три сектори: «Школа професійного зростання молодого викладача», «Школа професійної майстерності викладачів» та «Школа розвитку управлінської компетентності та лідерського потенціалу завідувачів кафедр». Центр організовує постійно діючі науково-методичні семінари для педагогічних працівників. Згідно «Положення про відкриті навчальні заняття в УДПУ» викладачі систематично проводять відкриті заняття, які сприяють їх самоосвіті та обміну досвідом, у відповідності з графіками, які складаються кафедрами на початку кожного семестру навчального року.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання педагогічних працівників до наукового зростання, розвитку їх викладацької майстерності здійснюється через матеріальні та моральні заохочення. Матеріальні винагороди регулюються «Положенням про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам УДПУ» та «Положенням про встановлення надбавок, доплат, премій працівникам УДПУ» (<https://profcom.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/02/Do%9A%Do%BE%Do%BB.%20%Do%B4%Do%BE%Do%B3%Do%BE%Do%B2%D1%96%D1%80%202017-2020.pdf>). Зокрема, викладачі преміюються за публікацію статей у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science, написання підручників, навчальних посібників та монографій («Положення про конкурс підручників, навчальних посібників та монографій в УДПУ»), що підтвердив під час зустрічі проректор з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку В.В.Миколайко Науково-педагогічним працівникам, яким виповнилося 50, 55, 60, 65, 70 і більше ювілейних років і які пропрацювали в університеті не менше 5 років, виплачується премія у розмірі до одного посадового окладу. Також виплачуються премії за отримання наукового ступеня або звання. З метою виявлення талановитої молоді та підтримки наукових досліджень молодих науковців в університеті щорічно до Дня науки проводиться конкурс «Кращий молодий науковець УДПУ». Переможці Конкурсу нагороджуються почесними дипломами та відзнаками університету. За останні роки за вагомі наукові та освітні досягнення нагороджена Нагрудним знаком МОН України професор Л.В.Іщенко (2018 р.), доцент Л.П.Карнаух - Подякою міської Ради за багаторічну плідну працю (2020 р.).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Відмічається високий рівень науково-професійної активності викладачів, які забезпечують освітній процес за ОП. Простежується позитивна практика їх міжнародного стажування. Процедура конкурсного відбору працівників є прозорою та відкритою. До освітнього процесу систематично залучаються роботодавці та вихователі ЗДО. Університет здійснює моніторинг рівня професіоналізму викладачів, складає їх рейтинг, застосовує методи морального та матеріального заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

У зв'язку з відсутністю публікацій відповідно до окремих освітніх компонентів, посилити публікаційну активність НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ дійшла висновку, що процедури кадрового відбору науково-педагогічних працівників дозволяють забезпечити належний рівень професіоналізму для реалізації ОП. З роботодавцями та вихователями-практиками здійснюється систематична взаємодія, вони залучаються до освітнього процесу. Підвищення публікаційної активності окремих працівників стосовно ОК, які вони забезпечують, а також посилення участі вихователів-практиків на аудиторних заняттях не перешкоджає досягненню ПРН за ОП і може бути виправлено в короткий термін. ЕГ вважає, що за критерієм 6 ОП має відповідність рівню «В».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час відеоогляду матеріально-технічної бази ЗВО експертною групою підтверджено, що здобувачі ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти забезпеченні фінансовими, матеріально-технічними і навчально-методичними ресурсами для досягнення визначених цілей і програмних результатів навчання. Нами з'ясовано, що здобувачі вищої освіти даної ОП наразі перебувають на дистанційному навчанні. Зокрема на факультеті створено відповідні умови для здобуття освіти в умовах дистанційного навчання. Експертній групі було продемонстровано Музей історії університету, читальний зал та електронний читальний зал. Наукова бібліотека УДПУ надає вільний доступ до наукових видань (Scopus і WoS). Загальна кількість читальних залів університетської інфраструктури налічує шість, з них три - електронні читальні зали. У бібліотеці наявні електронні каталоги та репозитарій, які постійно поповнюються науково-методичною літературою та періодичними виданнями за проблематикою НУШ (<https://library.udpu.org.ua/>). Зокрема, продемонстровано: актову залу, що вміщує понад 210 осіб; конференц-залу; спортивну залу; їдальню та гуртожиток. Студентський гуртожиток оснащений новими меблями, наявні приміщення санвузлів, душових кабін з гігієнічними кімнатами. Кімната для приготування їжі оновлена у минулому році. ЕГ дійшла висновку, про наявність усі умови для комфортного проживання студентів даної ОП у гуртожитку. Продемонстровано достатнє оснащення навчальних приміщень відповідним лабораторним, демонстраційним обладнанням, технічними засобами навчання, а саме : науково-дослідна лабораторія «Дошкільна освіта: історія, перспективи розвитку в XXI столітті» (керівник Л.В.Іщенко), науково-методичний центр психологічного та дидактичного супроводу Нової української школи (керівник О.В.Рябошапка), науково-дослідна лабораторія інклюзивної педагогіки (керівник І.А.Малишевська), науково-дослідна лабораторія «Василь Сухомлинський і школа XXI століття» (керівник В.М.Кушнір), науково-методичний центр «Цифрової педагогіки в дошкільній та спеціальній освіті» (керівник С.І.Семчук) та Регіональний центр розвитку дитини «Дивосвіт». В освітньому процесі використовується Науково-методичний центр психологічного та дидактичного супроводу Нової української школи, який уклав угоду разом із Інститутом педагогіки НАПН, що у свою чергу, значною мірою, забезпечує дидактичними матеріалами. Зокрема, Науково-методичний центр психологічного та дидактичного супроводу Нової української школи оснащений сучасними мультимедійними засобами навчання. Освітній процес з ОП забезпечений робочими програмами освітніх компонент, методичними вказівками щодо виконання практичних та лабораторних занять, організації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання, які розміщені на платформі Moodle (<https://moodle.dls.udpu.edu.ua/>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В УДПУ забезпечено безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до необхідної інфраструктури, які необхідні для навчання та викладацької діяльності в межах освітньої програми, що дає змогу досягти цілей ОП, а також наявність інформаційних ресурсів Scopus/WoS, що сприяє ефективній організації наукової діяльності в межах ОП. На сайті Наукової бібліотеки можуть працювати у вільному доступі усі учасники освітнього процесу (<https://library.udpu.org.ua/>). Зі слів науково-педагогічного працівника, декана Дука Н.В, курсові роботи у програмному забезпеченні «Unicheck» здобувачів освіти ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого

циклу) вищої освіти не перевіряється на плагіат. Зокрема, перевірка курсових робіт на ОП «Дошкільна освіта» здійснюється на безоплатній основі із забезпеченням цієї програми.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Підтверджено, що освітнє середовище в УДПУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти. Освітнє середовище побудовано відповідно до принципів взаємоповаги у взаємодії здобувачів освіти та академічного персоналу. У ході відеоконференції здобувачі освіти позитивно відгукувались стосовно подачі матеріалу та спільної роботи з викладачами в умовах дистанційного навчання. ЕГ проаналізовано опитування стейкхолдерів за їх потребами, інтересами та рівнем соціального забезпечення учасників освітнього процесу, які належним чином моніторились та фіксувались ЗВО (<https://cutt.ly/uxvl8Ra>). Результати опитування засвідчили, що комфортне середовище для навчання оцінено у 4,7 із 5 балів. Щодо комфортного середовища для особистісного розвитку оцінено у 4,2 бали. Структурним підрозділом створено належні комфортні та безпечні умови для навчання і особистісного розвитку здобувачів освіти. Експертною групою встановлено, що здобувачам освіти надається дієва соціальна та психологічна підтримка з боку університету фахівцями психологічної служби, а також створено опитування здобувачів вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» щодо власного психічного здоров'я під час пандемії Covid-19 (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc-EdzmgpTEEWBaYNtZt3k_EfAlwRRUTtjO8AQzgOsiuoETfA/viewform). Що являє собою позитивну практику роботи у теперішніх умовах.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Експертною групою виявлено, що опитувань здобувачів освіти через Google-форма для опитування щодо рівня їх задоволеності освітнім середовищем, організаційною, освітньою, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою з боку університету здійснюється. В УДПУ налагоджена система інформування здобувачів вищої освіти з освітніх і позанавчальних питань, зокрема наявність відповідної інформації у вільному доступі (<https://fdo.udpu.edu.ua/korysni-posylannya/>). Під час зустрічі із структурними підрозділами було з'ясовано, що адміністрація університету періодично проводить онлайн-опитування з учасниками освітнього процесу щодо рівня їх задоволеності створеним освітнім середовищем. Водночас, проведення періодичних опитувань також засвідчували здобувачі освіти під час відеоконференції. Зокрема, на сайті університету виствітлено у вільному доступі Google-форма Форма опитувань для усіх стейкхолдерів: (<https://fdo.udpu.edu.ua/opytuvannya-molodshyj-bakalavr/>) В умовах дистанційного навчання організаційна та психологічна підтримка спостерігається у взаємовідносинах здобувачів із ЗВО з адміністративних питань у телефонному режимі та на платформі Google Meet. Зі слів практичного психолога УДПУ, С.Д.Бобринькової, надається психологічна підтримка у телефонному режимі, зокрема у месенджерах (Viber). За результатами опитування, здобувачі відмітили достатній рівень організаційної підтримки, відповідно до проведеного опитування щодо якості складових освітнього процесу в університеті, прозорість організаційних процесів (вчасне інформування студентів про розклад занять та зміни в ньому, систему оцінювання, можливість отримувати стипендію тощо) оцінується у 4 бали (<https://cutt.ly/uxvl8Ra>). Консультативна та соціальна підтримка стосується насамперед консультування з приводу працевлаштування та залучення педагогів-практиків, які надають необхідну інформацію, та практичні навички задля успішного працевлаштування. Відмінна співпраця з роботодавцями представлена у публікації на офіційному сайті університету: «А.В.Вашенко, завідувач дошкільного навчального закладу ясла-садок комбінованого типу № 12 м. Умані, окреслила перелік необхідних документів та затвердження рішення про прийняття на роботу до закладів дошкільної освіти» (<https://fdo.udpu.edu.ua/zustrich-studentiv-os-molodshyj-bakalavr-spetsialnosti-012-doshkilna-osvita-zi-stejkholderamy/>). За висловами здобувачів освіти, на сайті факультету у вільному доступі, для зручності навчального процесу, опублікований електронний розклад занять (<https://fdo.udpu.edu.ua/rozklad-zanyat-3/>). Зокрема, все навчально-методичне забезпечення міститься на платформі Moodle (<https://moodle.dls.udpu.edu.ua/>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Серед учасників освітнього процесу за ОП не було виявлено осіб з особливими освітніми потребами, що було підтверджено здобувачами освіти, викладачами та гарантом ОП. Проте ЗВО сприяє облаштуванню інклюзивного середовища, а саме: пандусів, табличками шрифту Брайля із назвою кожного факультету та кафедр, спеціальних туалетних кабінок, які були продемонстровані під час відеоогляду матеріально-технічної бази. Зокрема, немає можливості піднятися здобувачеві з ОПП на інші поверхи навчального корпусу, проте кошторис на будівництво ліфту для кращого забезпечення пересування людей з ОПП закладено. Також в університеті функціонує Науково-дослідна лабораторія інклюзивної педагогіки (<https://fdo.udpu.edu.ua/regionalnyj-tsentr-rozvytku-dytny-dyvosvit-2/>), що є значним позитивним досвідом забезпечення відповідних умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Експертною групою з'ясовано, що серед здобувачі освіти та викладачів не зафіксовані жодних випадки проявів конфліктних ситуацій, дискримінації та корупції. Цей факт підтвердили студенти та фахівець психологічної служби під час спілкування. Відповідних заходів щодо врегулювання конфліктних інтересів не проводились. Позитивною практикою ЕГ вважає створення «Скриньки довіри», що розміщена як на факультеті, так і в електронному варіанті на офіційному сайті університету (<https://fdo.udpu.edu.ua/skrynka-doviry/>). Важливо те, що кожен може повідомити інформацію, важливу для покращення діяльності факультету. Результатів скриньки довіри не виявлено. Процедури врегулювання конфліктних ситуацій, впровадження політики щодо запобігання корупції здійснюються відповідно Нормативній базі з антикорупційної діяльності УДПУ «Антикорупційна діяльність», «Пам'ятка щодо попередження профілактики корупційних правопорушень», «Положення з оцінки корупційних ризиків», які є доступною для усіх учасників освітнього процесу (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty/antikoruptsiina-diialnist>). Експертна група констатує, що на сайті розміщено розроблений «Етичний кодекс» та «Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в УДПУ», що врегульовує конфліктні ситуації: «У всіх випадках, коли погляди учасника освітнього процесу в чомусь відрізняються від думки науково-педагогічного чи педагогічного працівників, останні, незважаючи на це, повинні прагнути знайти порозуміння». Зокрема, у «Положенні про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в УДПУ» у п.4.2. та п.4.3 описано чітку процедуру вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією: «якщо працівник/студент або працівниця/студентка Університету вважають, що в Університеті було порушено їхні права, він або вона можуть подати скаргу до Комісії з врегулювання конфліктних ситуацій. Скарга подається до Комісії у письмовій формі і повинна містити опис порушення права особи, зазначення моменту (часу), коли відбулося порушення, факти і можливі докази, що підтверджують скаргу. Скарга може бути подана протягом 30 днів із дня вчинення діяння або з дня, коли повинно було стати відомо про його вчинення. Скарга може бути надіслана на адресу Університету або надана особисто в канцелярію. Зазначені підрозділи невідкладно (протягом робочого дня) передають отримані скарги до Комісії» (<https://cutt.ly/Dxb2rwL>). Із здобувачами періодично проводяться анкетування, онлайн-опитування здобувачів вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» щодо поінформованості політики вирішення конфліктних ситуацій, що наявне у вільному доступі (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScuOEarifA6kd2czztbWhkE_YB6yo-QEfxUY_j6E9m7CO5ZSw/viewform). Результатів анкетування не виявлено. Представники студентського самоврядування на он-лайн зустрічі підтвердили факт обізнаності у процедурах розв'язання конфліктних ситуацій розміщених на офіційному сайті ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Звертає на себе увагу той факт, що ЗВО задля посилення професійної підготовки активно використовує практику залучення в процес науково-дослідних лабораторій, яких зокрема на факультеті функціонує 6. Спостерігається висока увага університету до моніторингу думки здобувачів з різних питань. Матеріально-технічне забезпечення освітнього середовища заходиться на високому рівні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Спостерігається відсутність повних текстів з обов'язкових ОК у репозитарії наукової бібліотеки. Немає можливості піднятих здобувачеві з ОПП на інші поверхи навчального корпусу, зокрема цей недолік не суттєвий та буде усунений. Не дивлячись на те, що в університеті розвинута система моніторингу думки учасників освітнього процесу щодо різних його аспектів, результати проведених опитувань висвітлені неповно, тому ЕГ рекомендує активізувати цей процес на офіційній сторінці факультету.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ дійшла висновку, що освітнє середовище в УДПУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою. В університеті створені умови для здобувачів з особливими освітніми

потребами, проте лише в одній будівлі, що, не є на даний момент актуальним для здобувачів ОП. Таким чином, ЕГ вважає, що за критерієм 7 ОП має відповідність рівню "В".

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Експертною комісією було визначено, що в УДПУ розроблені процедури затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, зокрема ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти регулюються «Положенням про освітню програму в УДПУ» (<https://udpu.edu.ua/pro-universitytet/dokumenty>). За результатами відеоконференції із ННП та роботодавцями членами експертної групи визначено, що питання щодо перегляду ОП розглядаються. Рекомендації щодо збільшення годин на практику надано Л.В.Дідур, щодо інтеграція та диференціація навчального матеріалу надано В.С.Кривдою. Кафедрою приділялась увага оновленню ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти, відповідно цьому, НПП вносили пропозиції на засіданнях кафедр, Вченої ради факультету за результатами проходження практик студентами, після проведення підсумкових форм контролю та державних атестацій. На офіційному сайті університету надано посилання щодо опитування ОП з метою одержання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScFtmRTwMBPS7ob9E7j2OeHtKQVfX_gIDxcrKdmh8EWzzy8aw/viewform). Варто зазначити, опитування роботодавців щодо внесення зауважень та пропозицій до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSegDworFohgeZYObaB-GAtifo_iYJKZHhPiDVFqiM-qOkmZlQ/viewform). При перегляді ОП пропозиції враховуються, що підтверджувалось у відео-зустрічах з ННП та роботодавцями.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. В університеті на ОП «Дошкільна освіта» існує практика врахування результатів опитування здобувачів в процесі вдосконалення якості освіти, які проводяться періодично та обговорюються на засіданнях кафедр. Опитування та його результати щодо форм і методів наведено за посиланням (<https://cutt.ly/JxT52Te>). Під час інтерв'ювання було встановлено, що здобувачі освіти не обізнані з механізмом власного впливу на зміст освітньої програми, тому вони не виявляли достатнього рівня активності. Зі слів учасників фокус-групи, студентське самоврядування долучилося до перегляду освітньої програми. За проханням експертної групи, надано посилання гарантом щодо узагальнених рекомендації, пропозиції здобувачів вищої освіти, стейкхолдерів щодо процесу вдосконалення ОП та документальне підтвердження факту їх обговорення (<https://fdo.udpu.edu.ua/zustrich-zi-stejkholderamy/>, <https://fdo.udpu.edu.ua/zustrich-garanta-zi-studentamy/>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Експертною групою встановлено, що на сайті ЗВО (<http://chnpu.edu.ua/university/about/gromadske-obgovorennya>) існує механізм залучення стейкхолдерів до обговорення проектів ОП. У ході акредитаційної експертизи підтверджено участь роботодавців, як партнерів, у періодичному перегляді ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти. В межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти взаємодія з роботодавцями має реальний та постійний характер стосовно цієї ОП: зокрема, представники роботодавців В.С.Кривда та Л.О.Дідурик запропонували збільшити кількість годин на практичну підготовку студентів, завідувачка ДНЗ № 5 м. Умань Черкаської обл. Г.В.Крочак внесла пропозицію щодо доцільності введення дисципліни «Соціально-педагогічний супровід сім'ї» до дисциплін вільного вибору студента. Підтвердженням участі у наданні пропозицій щодо удосконалення ОП онлайн-зустріч зі стейкхолдерів є: матеріали, висвітлені на сайті ЗВО (<http://chnpu.edu.ua/university/about/gromadske-obgovorennya>), протоколи засідань відповідальних підрозділів з результатами обговорення питань удосконалення ОП. Л.О.Дідур, завідувач ДНЗ № 25 м. Умань, акцентувала увагу на створенні сучасного освітнього середовища, що забезпечить індивідуальну траєкторію навчання здобувачів вищої освіти, практичну підготовку та формування креативної особистості, здатної до професійної самореалізації" (<https://fdo.udpu.edu.ua/zustrich-zi-stejkholderamy/>) Роботодавці підтвердили під час зустрічей, що їх пропозиції враховано в ОП, обговорено на засіданнях круглих столів та конференціях.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випуск здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти ОПП Дошкільна освіта у 2021 р. відбудеться вперше. Під час спілкування із структурними підрозділами, експертна група з'ясувала, що практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» є складовою діяльністю кафедри дошкільної та спеціальної освіти. Факультет у співпраці з роботодавцями обговорювали можливість працевлаштування здобувачів освіти цієї ОП разом з тим така можливість існує, водночас студенти можуть продовжити навчання на бакалаврі (<https://fdo.udpu.edu.ua/zustrich-studentiv-os-molodshyj-bakalavr-spetsialnosti-012-doshkilna-osvita-zi-stejkholderamy/>). Даних щодо практики збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП не було виявлено.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

З'ясовано, що система забезпечення якості освіти в УДПУ дозволяє вчасно реагувати на виявлені недоліки в ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти та освітній діяльності з її реалізації. У Звіті самооцінювання було зазначено: «За результатами анкетування щодо внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу виявлено, що на питання: «Які освітні компоненти, на Вашу думку, необхідно ввести до навчального плану освітньо-професійної програми?», «Які освітні компоненти необхідно вивести з освітнього процесу?» не всі здобувачі вищої освіти змогли надати повноцінну обґрунтовану відповідь» (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe7EZWJvLQBXdGHNrvFC6l1dVhS8UdVoHHZw45Iy6h69DSsKQ/viewform>). Однак, способи усунення недоліку не було представлено. Варто зауважити, результати внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції стейкхолдерів) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти проводиться вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Акредитаційною експертизою встановлено, що УДПУ всіляко сприяє постійному розвитку освітньої програми «Дошкільна освіта» через формування культури якості в академічній спільноті. В основних нормативних документах і положеннях, якими послуговуються науково-педагогічні працівники університету, проголошується повага до прав і свобод людини, духовних цінностей, державного устрою та громадянської свідомості. Всі рецензенти схвалили змістове наповнення ОП, зокрема рецензії-відгуки інших провідних фахівців України (доц. О.В.Норкіної, проф. С.М.Кондратюк, проф. Л.П.Загородньої). Рецензенти серед стейкхолдерів зазначені лише у проекті (директор початкової школи №1 В.М.Кривда; завідувач ДНЗ №25 м. Умані Л.О.Дідура; завідувач ДНЗ №5 м. Умані Г.В.Крочак). Представники всіх підрозділів приймали участь в онлайн-зустрічах та презентували свою діяльність у підготовці здобувачів за ОП. ЕГ простежено, учасники академічної спільноти були залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП, зокрема під час спілкування зі здобувачами було з'ясовано, здійснювалось залучення їх та роботодавців до засідання круглого столу «Сучасні тенденції дошкільної освіти» (<https://fdo.udpu.edu.ua/suchasni-tendentsiyi-rozvytku-doshkilnoyi-osvity/>). За словами З.Комарової, директорки Центру забезпечення функціонування системи управління якістю освітньої діяльності, на рівні структурних підрозділів факультету створені Групи забезпечення якості освіти, що здійснюють процеси та процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Відповідно наданої нам інформації, існуючі Групи забезпечення якості освіти несуть відповідальність за проведення та опрацювання результатів опитування за освітніми програмами. Співпраця підрозділів налагоджена на достатньому рівні та забезпечує якість освітніх послуг здобувачам.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Експертною комісією було визначено, що в УДПУ розроблені процедури затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, зокрема ОП «Дошкільна освіта» (короткого циклу) вищої освіти регулюються положеннями. При перегляді ОП пропозиції стейкхолдерів враховуються, що підтверджувалось у відео-зустрічах з ННП та роботодавцями. В межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти взаємодія з роботодавцями має реальний та постійний характер стосовно цієї ОП. Факультет у співпраці з роботодавцями обговорювали можливість працевлаштування здобувачів освіти цієї ОП, так як випуск здобувачів освіти відбудеться вперше.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Необхідно посилити рівень впливу здобувачів освіти на якість та зміст ОП. Не виявлено даних щодо моніторингу ситуації кар'єрного шляху випускників спеціальності 012 «Дошкільна освіта», у зв'язку з чим ЕГ рекомендує розробити процедуру збирання, аналізу та врахування інформації щодо працевлаштування випускників ОП та потенціалу їх кар'єрного зростання.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Робота на ОП повноцінно відповідає вимогам, що регламентує критерій 8. Співпраця підрозділів налагоджена на достатньому рівні та забезпечує якість освітніх послуг здобувачам. За результатами відеоконференції із ННП та роботодавцями членами експертної групи визначено, що питання щодо перегляду ОП розглядаються. Експертною групою встановлено, що на сайті ЗВО існує механізм залучення стейкхолдерів до обговорення проектів ОП. В університеті на даній ОП існує практика врахування результатів опитування здобувачів в процесі вдосконалення якості освіти. Роботодавці підтвердили під час зустрічей, що їх пропозиції враховано в ОП, обговорено на засіданнях круглих столів та конференціях. Даних щодо практики збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП не було виявлено. Цей недолік не є суттєвими і може бути усуненим в короткий проміжок часу, враховуючи те, що випуск здобувачів освіти відбудеться вперше.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За результатами аналізу офіційного сайту УДПУ експертною групою було визначено, що процес реалізації ОП у ЗВО є прозорим і публічним, права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозуміли та доступними для здобувачів та стейкхолдерів; внутрішні документи, які регламентують функціонування освітньої програми, представлені чітко та зрозуміло «Положенням про організацію освітнього процесу в УДПУ» (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Експертною групою з акредитації ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти встановлено, що у вільному доступі розміщено на офіційному сайті університету Google-форма для опитування, що надає можливість для стейкхолдерів подавати свої пропозиції та зауваження до відповідних проектів (<https://fdo.udpu.edu.ua/molodshyj-bakalavr-7/>). У розділі «Громадське обговорення» розміщено у вільному доступі «Проект освітньої програми. Дошкільна освіта 2021». Варто зазначити наявність «Скринька довіри», що розміщена у вільному доступі для усіх учасників освітнього процесу та для гостей навчального закладу (<https://fdo.udpu.edu.ua/skrynka-doviry/>). У Відомостях про самооцінювання та на офіційному сайті університету розміщені у вільному доступі рецензії ОП. Цей факт був підтверджений у розмові з роботодавцями та ННП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертна група констатувала той факт, що нормативні документи, ОП (її опис та зміст), описи ОК є читабельними, легко знаходяться на офіційному сайті університету. Проте, у відкритому доступі знаходяться робочі програми лише ОК вільного вибору, обов'язкові ОК не представлені на сайті ЗВО (є на диску). в процесі обговорення було з'ясовано,

що робочі програми дисциплін входять у НМК і знаходяться на закритій платформі Moodle. Варто зазначити, на сайті факультету оприлюднена первинна ОП (<https://fdo.udpu.edu.ua/molodshyj-bakalavr-3/>), удосконалена ОП, навчальні плани для денної та заочної форм навчання, перелік дисциплін вільного вибору, силабуси дисциплін вибіркового компонента, в яких надається загальна інформація про ОК, її зміст, передбачувані результати, література, форма контролю тощо <https://fdo.udpu.edu.ua/doshkilna-osvita-2/>. Оприлюднений проєкт освітньої програми «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти для ознайомлення та форма для внесення пропозицій щодо його удосконалення. (<https://fdo.udpu.edu.ua/molodshyj-bakalavr-7/>)

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Експертною групою було визначено, що процес реалізації ОП у ЗВО є прозорим і публічним, права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозуміли та доступними для здобувачів та стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність у відкритому доступі узагальненої інформації щодо внесених пропозицій в контексті удосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Процес реалізації ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти у ЗВО є прозорим і публічним, права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозуміли та доступними для здобувачів та стейкхолдерів. Експертна група констатувала той факт, що нормативні документи, ОП (її опис та зміст), описи та силабуси ОК знаходяться на офіційному сайті університету. Зокрема, для ознайомлення та внесення пропозицій оприлюднено проєкт ОП «Дошкільна освіта» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти. Реалізація критерію 9 за даною ОП повною мірою відповідає вимогам.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мордоус Ірина Олександрівна

Члени експертної групи

Максимова Олена Олександрівна

Горковенко Тетяна Назарівна